

Súd: Krajský súd Nitra
Spisová značka: 15Co/11/2018
Identifikačné číslo súdneho spisu: 4213217619
Dátum vydania rozhodnutia: 30. 11. 2018
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Martina Balegová
ECLI: ECLI:SK:KSNR:2018:4213217619.1

Uznesenie

Krajský súd v Nitre v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Martiny Balegovej a členov senátu JUDr. Jána Bzdúška a JUDr. Pavla Lukáča, v právnej veci žalobcu: Československá obchodní banka, a. s., Radlická 333/150, 150 57 Praha 5, Česká republika, IČO: 000 01 350, zastúpený: Mgr. Lenka Heřmánková, usadená euroadvokátka, Košická 56, 821 08 Bratislava - Ružinov, IČO: 50 239 406, proti žalovanému: V. R., nar. XX. XX. XXXX, trvale bytom XXX XX V., t. č. bytom Na V. XXX, XXX XX Q. L., Česká republika, o zaplatenie 146 749,90 Kč s príslušenstvom, o odvolaní žalobcu proti II. výroku uznesenia Okresného súdu Komárno č. k. 10C/40/2014 - 167 zo dňa 16. 10. 2017, takto

rozhodol:

Odvolací súd uznesenie Okresného súdu Komárno č. k. 10C/40/2014 - 167 zo dňa 16. 10. 2017 v časti II. výroku **p o t v r d z u j e**.

Odvolací súd žalovanému náhradu trov odvolacieho konania **n e p r i z n á v a**.

o d ô v o d n e n i e :

1. Napadnutým uznesením súd prvej inštancie konanie pre nedostatok právomoci súdu Slovenskej republiky zastavil (I. výrok) a rozhodol, že žalovaný má voči žalobcovi nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 % (II. výrok).

2. Svoje rozhodnutie odôvodnil s poukazom na § 9, § 161 ods. 1, ods. 2 Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“), čl. 66 ods. 1 NARIADENIA EURÓPSKEHO PARLAMENTU A RADY (EÚ) č. 1215/2012 z 12. decembra 2012 o právomoci a o uznávaní a výkone rozsudkov v občianskych a obchodných veciach (ďalej len „Nariadenie EÚ č. 1215/2012“), čl. 15 ods. 1, čl. 16 ods. 2 NARIADENIA RADY (ES) č. 44/2001 z 22. decembra 2000 o právomoci a o uznávaní a výkone rozsudkov v občianskych a obchodných veciach (ďalej len „Nariadenie ES č. 44/2001“) a v časti trov konania s poukazom na § 262 ods. 1 v spojení s § 256 ods. 1 CSP.

3. Súd prvej inštancie uviedol, že žalobou doručenou súdu dňa 15. 08. 2013 sa žalobca voči žalovanému domáhal zaplatenia sumy 146 749,90 Kč s príslušenstvom titulom neuhradenej splatnej pohľadávky vyplývajúcej zo zmluvy o úvere č. 003205232R, ktorú uzavrel žalobca so žalovaným dňa 25. 05. 2009. V danej veci je predmetom konania nárok žalobcu, ktorý je právnickou osobou so sídlom v Českej republike, na zaplatenie dlžnej sumy zo zmluvy o úvere uzavretej so žalovaným, ktorý je občanom Slovenskej republiky s evidovaným trvalým pobytom na adrese T. XXX, V., a ktorý sa dlhodobo zdržiava v Českej republike. Vzhľadom na uvedené súd skúmal, či je daná právomoc slovenského súdu na konanie a rozhodnutie vo veci. Keďže konanie bolo začaté podaním žaloby dňa 15. 08. 2013, právomoc súdu je potrebné posudzovať podľa Nariadenia ES č. 44/2001 (teda nie podľa Nariadenia EÚ 1215/2012, ktoré sa uplatňuje len na konania začaté po 10. 01. 2015). Súd zmluvu uzavretú medzi žalobcom a žalovaným posúdil ako spotrebiteľskú zmluvu, lebo žalovaný pri jej uzatváraní vystupoval ako fyzická osoba, ktorá zabezpečovala svoje osobné potreby, konala teda na účely, ktoré sa netýkali jej obchodnej ani podnikateľskej činnosti, remesla ani povolania, vystupovala preto ako spotrebiteľ.

Žalobca pri uzatvorení zmluvy vystupoval v rámci svojej podnikateľskej činnosti, teda ako dodávateľ. Nariadenie ES č. 44/2001 upravuje otázku právomoci vo veciach spotrebiteľských zmlúv v oddiele 4, z ktorého vyplýva, že právomoc podľa tohto oddielu sa určí aj v prípade, ak ide o zmluvu o úvere splatnom v splátkach (čl. 15 ods. 1 písm. b) Nariadenia ES č. 44/2001). Článok 16 citovaného nariadenia následne upravuje otázku, súd ktorého členského štátu má právomoc vo veci konať, pričom z odseku 2 vyplýva, že druhý účastník zmluvy môže žalovať spotrebiteľa len na súdoch členského štátu, v ktorom má spotrebiteľ bydlisko. Súd teda na základe uvedeného v otázke právomoci dospel k záveru, že v danej veci má právomoc súd toho členského štátu, v ktorom má žalovaný bydlisko. Následne sa súd zaoberal vyriešením otázky miesta bydliska žalovaného. Pojem bydlisko možno vykladať ako miesto, kde sa osoba reálne zdržiava s úmyslom zdržiavať sa tam trvalo. Tomu zodpovedá aj stav, keď sa v takomto mieste osoba skutočne trvale zdržiava, aj keď je prihlásená na trvalý pobyt v obvode iného súdu. Pojmy bydlisko a registrovaný trvalý pobyt nie je možné stotožňovať, pretože osoba sa na mieste registrovaného trvalého pobytu nemusí reálne zdržiavať. Súd mal z vykonaného dokazovania, a to predovšetkým z prednesu žalovaného na pojednávaní dňa 16. 10. 2017, jednoznačne preukázané, že bydlisko žalovaného je v Českej republike na adrese Na V. XXX, Q. L.. Na adrese evidovaného trvalého pobytu žalovaný naposledy žil približne pred 10 rokmi, odvtedy žije nepretržite v Českej republike. V Českej republike žalovaný dlhodobo až do roku 2012 pracoval. V Českej republike žalovaný žije spolu so svojou partnerkou v obecnom rodinnom dome. V Českej republike žijú aj jeho deti. Na Slovensko chodí žalovaný len za svojimi príbuznými, na výlety a na súdne pojednávania. Na adrese evidovaného trvalého pobytu sa nachádza rodinný dom po rodičoch žalovaného, ktorý majú jeho súrodenci v pláne predať, resp. možno už aj predali (žalovaný o tom nemá žiadne vedomosti). Žalovaný si platí zdravotné poistenie v Českej republike, plánuje tam žiť aj ďalej a poberať tam dôchodok. Z týchto skutočností súd vyhodnotil, že bydlisko žalovaného, teda miesto, kde sa žalovaný reálne trvale zdržiava, je v Českej republike. Keďže žalovaný pri uzatváraní zmluvy o úvere vystupoval ako spotrebiteľ, v zmysle článku 16 ods. 2 Nariadenia ES č. 44/2001 ho môže druhý účastník zmluvy (teda žalobca) žalovať len na súdoch členského štátu, v ktorom má bydlisko. Žalovaný má bydlisko v Českej republike, preto ho druhý účastník zmluvy môže žalovať len na súde Českej republiky. Súd prvej inštancie preto na základe vyššie uvedených skutočností vyhodnotil, že súdy Slovenskej republiky nemajú právomoc konať a rozhodnúť vo veci. Keďže nedostatok právomoci súdu Slovenskej republiky na konanie je neodstrániteľným nedostatkom procesnej podmienky, súd v zmysle § 9 CSP konanie zastavil. O náhrade trov konania súd rozhodol v zmysle § 262 ods. 1 v spojení s § 256 ods. 1 CSP, podľa ktorého ak niektorá zo strán procesne zavinila zastavenie konania, súd prizná náhradu trov konania protistrane. Žalobca procesne zavinil zastavenie konania, keďže podal žalobu na súde, ktorý nemá právomoc vo veci konať. Žalovanému preto súd v zmysle § 256 ods. 1 CSP priznal nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %. O výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti tohto uznesenia samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

4. Proti tomuto uzneseniu v časti jeho II. výroku podal žalobca v zákonnej lehote odvolanie z dôvodu, že rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci. Žalobca pri podaní návrhu na začatie konania vychádzal z § 12 a § 14 CSP a opieral sa tiež o nariadenie Rady č. 44/2011, ktorého čl. 2 zakladá všeobecnú (generálnu) právomoc voči žalovanému, ktorý má bydlisko v danom štáte. Na základe tohto ustanovenia je teda možné voči žalovanému podať akúkoľvek žalobu, bez ohľadu na právny vzťah žalobcu a žalovaného. Čo sa týka spotrebiteľa, pri ktorom nie je známe jeho aktuálne bydlisko, platí, že súdy členského štátu, na ktorého území sa nachádza posledné známe bydlisko spotrebiteľa, majú právomoc, ak nie sú schopné určiť aktuálne bydlisko žalovaného. S odkazom na čl. 16 ods. 2 nariadenia Rady č. 44/2011 uviedol, že nariadenie je potrebné vykladať v spotrebiteľskej situácii aj spôsobom, že keď spotrebiteľ, ktorý je zmluvnou stranou úveru s povinnosťou informovať zmluvného partnera o akejkoľvek zmene adresy, opustí svoje bydlisko predtým ako sa voči nemu podá žaloba pre porušenie zmluvných povinností, majú súdy členského štátu, na ktorého území sa nachádza posledné známe bydlisko spotrebiteľa, na základe čl. 16 ods. 2 tohto nariadenia právomoc rozhodnúť o tejto žalobe, pokiaľ nie sú schopné určiť aktuálne bydlisko. Tým pádom nariadenie nebráni uplatneniu ustanovenia vnútroštátneho procesného práva členského štátu, ktoré v snahe zabrániť situácii odoprenia spravodlivosti umožňuje viesť konanie v neprítomnosti proti osobe, ktorej bydlisko nie je známe, ak sa súd, ktorý sa sporom zaoberá, ubezpečí predtým, než o ňom rozhodne, že uskutočnil všetky pátrania, ktoré ukladajú zásady riadnej starostlivosti a dobrej viery, aby sa zistil pobyt žalovaného. S ohľadom na uvedené žalobca nechce poukázať na rozporuplnosť výroku prvoinštančného súdu ohľadom zastavenia konania pre nedostatok právomoci, s ktorým sa žalobca vo všeobecnosti stotožňuje, avšak chce poukázať na to, že podanie žalobného návrhu inicioval v zmysle uvedených ustanovení najmä z

dôvodu poskytnutých, neposkytnutých, relevantných zmluvných informácií zo strany žalovaného, čo v konečnom dôsledku ovplyvnilo žalobcovo uváženie pre príslušnosť podania žalobného návrhu. Dňa 25. 05. 2009 uzavrel žalobca so žalovaným zmluvu o spotrebiteľskom úvere č. 00320523R, v ktorej žalovaný uviedol jedinú a výlučnú adresu T. XXX, XXX XX V., Slovensko. V odôvodnení napadnutého rozhodnutia sa uvádza, že na adrese evidovaného trvalého pobytu žalovaný žil naposledy pred 10 rokmi, odvtedy žije nepretržite v Českej republike. V Českej republike žalovaný žije dlhodobo, kde až do roku 2012, pracoval a žije tam spolu so svojou partnerkou v obecnom rodinnom dome. Žalobca uvádza, že žalovaný je podľa čl. 8 písm. a) Obchodných podmienok, ktoré sú neoddeliteľnou súčasťou zmluvy povinný bezodkladne informovať veriteľa o všetkých skutočnostiach a zmenách. Žalovaný si túto povinnosť nesplnil, a preto žalobca nemal vedomosť o nepretržitom pobyte žalovaného v Českej republike a nemohol právomoc súdu vyhodnocovať tak, ako to uvádza prvoinštančný súd. Na základe uvedených skutočností je žalobca toho názoru, že tu sú dôvody hodné osobitného zreteľa podľa 257 CSP, pretože sa nedá jednoznačne určiť, ktorá zo strán zavinila zastavenie konania a ktorá zo strán bola v konaní úspešná. Žalobca preto navrhol odvolaciemu súdu, aby zmenil výrok napadnutého rozhodnutia týkajúceho sa trov konania tak, že žalovanému náhradu trov konania neprizná, vráti žalobcovi súdny poplatok v zákonnej výške a prizná žalobcovi náhradu trov odvolacieho konania.

5. Žalovaný sa k odvolaniu žalobcu nevyjadril.

6. Krajský súd v Nitre ako súd odvolací preskúmal napadnuté uznesenie súdu prvej inštancie, ako aj postup súdu, ktorý mu predchádzal v medziach odvolania podaného žalobcom (§ 379 CSP, § 380 CSP) a po preskúmaní vydaného rozhodnutia v napadnutej časti II. výroku zistil, že odvolanie žalobcu nie je dôvodné. Rozhodol tak bez nariadenia pojednávania (§ 385 CSP).

7. Podľa § 470 ods. 1 CSP, ak nie je ustanovené inak, platí tento zákon aj na konania začaté pred dňom nadobudnutia jeho účinnosti.

8. Podľa § 387 ods. 1 CSP, odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie potvrdí, ak je vo výroku vecne správne.

9. Podľa § 387 ods. 2 CSP, ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody.

10. Podľa názoru odvolacieho súdu súd prvej inštancie správne zistil skutkový stav a z takto zisteného skutkového stavu urobil aj správny právny záver a svoje rozhodnutie aj správne odôvodnil. Odvolací súd sa v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením vydaného rozhodnutia v napadnutej časti II. výroku, a preto sa s poukazom na § 387 ods. 2 CSP v odôvodnení tohto rozhodnutia obmedzil iba na skonštatovanie správnosti jeho dôvodov bez toho, aby ich odvolací súd opakoval. Na zdôraznenie správnosti vydaného rozhodnutia odvolací súd poznamenáva, že neoznámenie zmeny bydliska žalovaného žalobcovi nebolo dôvodom, aby si žalobca pred podaním žaloby na súd nepočínal prezieravo a v záujme právnej istoty si neoveril aktuálne bydlisko žalovaného, o ktorom vedel, že pri uzatváraní úverovej zmluvy vystupoval ako spotrebiteľ a že ho v zmysle článku 16 ods. 2 Nariadenia ES č. 44/2001 môže žalovať len na súdoch členského štátu, v ktorom má bydlisko. To, že má žalovaný už dlhodobo bydlisko v Českej republike, kde sa aj trvale zdržiava, vyplynulo z výpovede žalovaného na pojednávaní dňa 16. 10. 2017, v dôsledku čoho súd prvej inštancie dospel k záveru, že súdy Slovenskej republiky nemajú právomoc v tejto veci konať a rozhodnúť, a preto v zmysle § 9 CSP konanie zastavil. S prihliadnutím na uvedené skutočnosti odvolací súd zhodne s názorom súdu prvej inštancie dospel k záveru, že zastavenie konania procesne zavinil žalobca, a preto o nároku na náhradu trov konania bolo potrebné rozhodnúť v zmysle § 256 ods. 1 CSP. Aplikácia § 257 CSP prichádza do úvahy len výnimočne a predstavuje odchýlku od zásady zodpovednosti za výsledok (§ 255 CSP) a od zásady zodpovednosti za zavinenie (§ 256 ods. 1 CSP). Keďže v posudzovanej veci odvolací súd nezistil žiaden z dôvodov hodných osobitného zreteľa a výnimočných okolností, ktoré by nepriznanie náhrady trov konania žalovanému odôvodňovali, rozhodnutie súdu prvej inštancie v napadnutej časti II. výroku ako vecne správne v zmysle § 387 ods. 1 CSP potvrdil.

11. O nároku na náhradu trov odvolacieho konania bolo rozhodnuté podľa § 396 ods. 1 CSP v spojení s § 262 ods. 1 CSP a § 255 ods. 1 CSP. Keďže v odvolacom konaní bol úspešnou stranou žalovaný, mal

by proti žalobcovi nárok na náhradu trov odvolacieho konania. Žalovanému však v odvolacom konaní žiadne trovy nevznikli, preto mu ich náhradu odvolací súd nepriznal.

12. Rozhodnutie odvolacieho súdu bolo prijaté v pomere hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon v § 420 až § 423 CSP pripúšťa. Dovolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané.

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy.

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde.

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom. To neplatí, ak je dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa; ak je dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa; ak je dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).